

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ЛЬВІВСЬКА ЕКОНОМІЧНА ФУНДАЦІЯ»

ОБЩЕСТВЕННАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ
«ЛЬВОВСКАЯ ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ФУНДАЦИЯ»

Стратегічні орієнтири розвитку економіки країни та регіонів

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(Львів, 25 вересня 2021 року)

Стратегические ориентиры развития экономики страны и регионов

Материалы
Всеукраинской научно-практической конференции
(Львов, 25 сентября 2021 года)

Львів
2021

УДК 330.34(063)
С 83

Стратегічні орієнтири розвитку економіки країни та регіонів:
Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (Львів, 25 вересня 2021 року) / ГО «Львівська економічна фундація». – Львів: ЛЕФ, 2021. – 100 с.

Стратегические ориентиры развития экономики страны и регионов:
Материалы всеукраинской научно-практической конференции (Львов, 25 сентября 2021 года) / ОО «Львовская экономическая фундация». – Львов: ЛЭФ, 2021. – 100 с.

УДК 330.34(063)
С 83

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

© Колектив авторів, 2021
© Львівська економічна фундація, 2021

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Гуржій О. В., Перетяцько О. І. ГРОМАДСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ ЯК ДІЄВИЙ МЕХАНІЗМ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	5
Лункіна Т. І. РОЛЬ ЛОКАЛЬНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У РОЗВИТКОВІ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ	10
Пушак Я. Я., Харабовський Ю. І. ВПЛИВ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ	12
Янать Лі ВИДИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ УЧАСНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	15

СЕКЦІЯ 2. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Беженар І. М., Мамчур В. А. ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА АГРАРНОЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	20
Корецька О. В., Ковбасюк Е. М. ЕКОНОМІЧНИЙ ПІДХІД У КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ	26
Шура Н. О., Мамедова А. А. ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ РІЗНИМИ СУБ'ЄКТАМИ ТАКОЇ ОЦІНКИ	30

СЕКЦІЯ 3. ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Богословцев Є. В., Арестов С. В. ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ В ТУРИСТИЧНІЙ ГАЛУЗІ	34
Костюк А. С., Арестов С. В. ВПЛИВ АЕС НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ТА ТУРИЗМ	37

СЕКЦІЯ 4. ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА

Близнюк В. В. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ ІНКЛЮЗИВНОСТІ В КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ	42
Гаращенко Т. М. СУЧАСНІ АСПЕКТИ МЕРТВОНАРОДЖЕННЯ В УКРАЇНІ	46
Тимчак В. С. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	50

Водопостачання. Для більшості розвинених країн актуальними є автоматизовані датчики подачі води, використання залишкового потенціалу теплоносіїв для підігріву води.

Всі перераховані вище методи і технології можуть застосовуватися як окремо так і в комплексі. Тут важливий індивідуальний підхід, попереднє вивчення всіх особливостей об'єкта, інфраструктури і систем, проведення енергоаудиту (перевірка й дослідження потоків енергії, задля збереження її у будівлі, процесі або системі та зменшення кількості енергії, що надходить до системи, без негативного впливу на її витік.) для виявлення найбільш вразливих місць [5].

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

2. <https://ru.wikipedia.org/wiki/Энергосбережение>
3. http://new.teplo.cn.ua/?page_id=1350
4. https://uk.wikipedia.org/wiki/Енергозбереження#Енергетичні_податки
5. http://www.plasma.com.ua/ua/energy_saving_technologies/index.html
6. <https://shen.ua/obzor-i-analitika-otrasli/energoberegajushie-tehnologii-razbiraemsja-analiziruem/>

Костюк А. С.

студентка

Одеського державного екологічного університету

Арестов С. В.

доцент кафедри економіки природокористування

Одеського державного екологічного університету

м. Одеса, Україна

ВПЛИВ АЕС НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ТА ТУРИЗМ

Екологічний стан багатьох районів нашої країни викликає законну тривогу громадськості. У численних публікаціях показано, що в багатьох регіонах нашої країни спостерігається стійка тенденція до багаторазового, у десятки і більш раз перевищенню санітарно-гігієнічних норм по вмісту в атмосфері окислів вуглецю, азоту, пилу, токсичних з'єднань металів, амінів і інших шкідливих речовин.

Забруднення середовища проживання шкідливо відбивається на здоров'ї людей, приносить значні збитки народному господарству. Останнім часом обстановка погіршилася настільки, що багато районів оголошені районами екологічного нещастя. Загальні викиди двоокису азоту оцінюються в $6,5 \times 10^8$ т/рік, викиди сірки складають $2,4 \times 10^8$ т/рік, промисловість викидає $5,2 \times 10^7$ т/рік усіляких відходів. Викиди вуглекислого газу, сірчистих з'єднань в атмосферу в результаті промислової діяльності, функціонування енергетичних, металургійних підприємств ведуть до виникнення парникового ефекту і зв'язаного з ним потепління клімату.

По оцінках учених глобальне потепління без вживання заходів по скороченню викидів парникових газів складе від 2-х до 5 градусів протягом наступного сторіччя, що з'явиться безпрецедентним явищем за останні десять тисяч років. Потепління клімату, збільшення рівня океану на 60-80 см до кінця наступного сторіччя призведуть до екологічної катастрофи небаченого масштабу, що загрожує деградацією людському співтовариству.

Інша небезпека пов'язана з дефіцитом чистої прісної води. Відомо, що промисловість споживає 3000 куб. км прісної води в рік, з яких приблизно 40% повертається в цикл, але з рідкими відходами, що містять продукти корозії, частки золи, смол, технологічні відходи, у тому числі шкідливі компоненти типу важких металів і радіоактивних речовин. Ці рідини розтікаються по водяних системах, причому шкідливі речовини депонуються у фітоценозах, донних відкладеннях, рибах, поширюються по харчових ланцюгах, попадають на стіл людини.

Витрата прісної води на сільськогосподарські нестатки – зрошення, іригацію став у деяких районах настільки великий, що викликав великі необоротні зрушення в екологічній рівновазі цілих регіонів. Серед інших екологічних проблем, зв'язаних з антропогенним впливом на біосферу, варто згадати ризик порушення озонового шару, забруднення Світового океану, деградацію ґрунтів і спустошення зернових районів, окислення природних середовищ, зміна електричних властивостей атмосфери.

Характерні антропогенні радіаційні впливи на навколишнє середовище:

- забруднення атмосфери і територій продуктами ядерних вибухів при іспитах ядерної зброї;
- отруєння повітряного басейну викидами пилу, забруднення територій шлаками, що містять радіоактивні речовини при спалюванні викопних палив у казанах електростанцій;
- забруднення територій при аваріях на атомних станціях і підприємствах.

Більш локальні, але не менш неприємні наслідки – загибель озер, рік через неочищені радіоактивні скидання промислових підприємств.

Значну небезпеку для живих істот, для популяцій організмів у екосистемах представляють аварії на підприємствах хімічної, атомної промисловості, при транспортуванні небезпечних і шкідливих речовин. Відомі аварії на хімічному заводі в Бхопале (Індія), на Чорнобильській АЕС, на ПО «Маяк», аварії з нафтоналивними судами. Говорять про те, що необхідний радикальний перегляд наших відносин із природою, посилення заходів впливу нормативних важелів на господарську практику.

Зовсім неприпустимо, щоб встановлені нормативами граничні концентрації шкідливих речовин у повітрі, воді реально перевищувалися в сотні разів. Потрібно зробити не вигідною чи навіть руйнівною зневагу до охорони навколишнього середовища. Право людей на чисте повітря, чисті ріки й озера повинне не тільки декларуватися, але і реально забезпечуватися всіма доступними для держави засобами.

Особливо актуальними стають питання регулювання відповідальності за збиток, у тому числі за екологічний збиток при створенні в нашій країні основ правової держави, при переході до ринкових відносин в економіці. Тут важливо знайти розумні економічні важелі, правильно співвідносити вигоди і втрати, доходи і витрати на компенсацію збитку. Важливою задачею є розробка питань нормативного розмежування припустимих і неприпустимих впливів, оцінювання вартості екологічного збитку.

Вплив атомних станцій на навколишнє середовище

Техногенні впливи на навколишнє середовище при будівництві й експлуатації атомних електростанцій різноманітні. Звичайно говорять, що маються фізичні, хімічні, радіаційні й інші фактори

техногенного впливу експлуатації АЕС на об'єкти навколишнього середовища.

Найбільш істотні фактори:

- локальний механічний вплив на рельєф – при будівництві,
- стік поверхневих і ґрунтових вод, що містять хімічні і радіоактивні компоненти;
- зміна характеру землекористування й обмінних процесів у безпосередній близькості від АЕС,
- зміна мікрокліматичних характеристик прилеглих районів.

Виникнення могутніх джерел тепла у виді градирень, водойм – охолоджувачів при експлуатації АЕС звичайно помітним образом змінює мікрокліматичні характеристики прилеглих районів. Рух води в системі зовнішнього тепловідводу, скидання технологічних вод, що містять різноманітні хімічні компоненти впливають на популяції, флору і фауну екосистем.

Особливе значення має поширення радіоактивних речовин у навколишнім просторі. У комплексі складних питань по захисту навколишнього середовища велику суспільну значимість мають проблеми безпеки атомних станцій (АС), що йдуть на зміну тепловим станціям на органічному викопному паливі. Загальновизнано, що АС при їхній нормальній експлуатації набагато – не менш чим у 5-10 разів «чистіше» в екологічному відношенні теплових електростанцій (ТЕС) на куті. Однак при аваріях АС можуть робити істотний радіаційний вплив на людей, екосистеми. Тому забезпечення безпеки екосфери і захисту навколишнього середовища від шкідливих впливів АС – велика наукова і технологічна задача ядерної енергетики, що забезпечує її майбутнє.

Відзначимо важливість не тільки радіаційних факторів можливих шкідливих впливів АС на екосистеми, але і теплове і хімічне забруднення навколишнього середовища, механічний вплив на мешканців водойм-охолоджувачів, зміни гідрологічних характеристик прилеглих до АС районів, тобто весь комплекс техногенних впливів, що впливають на екологічне благополуччя навколишнього середовища.

Для ефективного захисту навколишнього середовища необхідно законодавчо ввести принцип обмеження шкідливих

техногенних впливів, зокрема викидів небезпечних речовин. За аналогією з принципами радіаційного захисту людини, згаданими вище, можна сказати, що принципи захисту навколишнього середовища полягають у тому, що:

- повинні бути виключені необґрунтовані техногенні впливи,
- нагромадження шкідливих речовин у біоценозах, техногенні навантаження на елементи екосистем не повинні перевищувати небезпечні межі,

- надходження шкідливих речовин в елементи екосистем, техногенні навантаження повинні бути настільки низькими, наскільки це можливо з обліком економічних і соціальних факторів.

Отже, санітарні нормативи гранично-припустимих концентрацій, припустимі температури, дозові і механічні навантаження повинні бути критерієм необхідності проведення заходів щодо захисту навколишнього середовища. Система деталізованих нормативів по межах зовнішнього опромінення, межах змісту радіоізопоів і токсичних речовин у компонентах екосистем, механічним навантаженням могла б нормативно закріпити границю граничних, критичних впливів на елементи екосистем для них захисту від деградації. Іншими словами повинні бути відомі екологічні ємності для всіх екосистем у розглянутому регіоні по всіх типах впливів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Д. Нікітін, Ю. Новиков. «Навколишнє середовище і людина». 1986.
2. Ю. А. Израэль. «Проблеми всебічного аналізу навколишнього середовища і принципи комплексного моніторингу». Ленінград, 1988.
3. В. В. Бадев, Ю. А. Егоров, С. В. Козаків. «Охорона навколишнього середовища при експлуатації АЕС». Москва : Енергоатоміздат, 1990.